

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Lentiz, Geuzencollege
vmbo

Excellentieprofiel
Geuzencollege, onderwijs met hoofd,
hart en handen ... beleef het verschil!

Juryrapport Excellente Scholen
2018

Datum vaststelling: 1 januari 2019

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Procedure	4
3.	Conclusie	5
4.	Bevindingen onderzoek excellentieprofiel	6

1. Inleiding

Introductie

Op Nederlandse scholen wordt op uiteenlopende manieren gewerkt aan goed onderwijs. Op sommige scholen leidt dat tot onderwijs van bijzondere kwaliteit. Scholen/schoolsoorten in het primair, voortgezet en (voortgezet) speciaal onderwijs kunnen zich aanmelden bij de jury Excellente Scholen voor een erkenning van die kwaliteit en waardering voor de inzet en prestaties. Het traject Excellente Scholen helpt bijzondere voorbeelden van het Nederlandse onderwijs voor het voetlicht te brengen, en wil bijdragen aan een onderwijscultuur waarin het vanzelfsprekend is expertise te delen en te streven naar verbetering.

Het excellentieprofiel – datgene waar de school in uitblinkt – staat in het beoordelen van excellentie centraal. De onafhankelijke jury kijkt primair hier naar. De school benoemt op welk gebied zij excellent is en de jury verifieert of het genoemde excellentieprofiel goed wordt uitgevoerd, herkenbaar is en doorwerkt in de gehele organisatie en of het past binnen de visie van de school.

De jury beoordeelt het excellentieprofiel op de volgende onderdelen:

- helderheid en relevantie;
- doelen;
- aanpak;
- resultaten;
- evaluatie, borging en duurzaamheid;
- ontwikkeling;
- externe gerichtheid en externe erkenning.

Leeswijzer rapport

In het eerste deel van dit rapport staat een beschrijving van de procedure Excellente Scholen. De focus in het juryrapport ligt op de beoordeling van het excellentieprofiel van de school door de onafhankelijke jury. Daarom start het tweede deel van het rapport met een samenvatting van de bevindingen en de conclusie van de jury, waarin is opgenomen of de school het predicaat toekomt. Het laatste deel van het rapport geeft het excellentieprofiel in onderdelen weer, zoals door de school beschreven in het aanmeldingsformulier – de tekst is integraal overgenomen. De jury geeft haar bevindingen per onderdeel van het kader dat zij hanteert voor de beoordeling van het excellentieprofiel.

2. Procedure

Lentiz, Geuzencollege, vmbo, heeft zich kandidaat gesteld voor het traject Excellente Scholen 2018. Een school die zich kandidaat stelt voor het traject doorloopt de volgende fasen:

Fase 1 Aanmeldingsperiode

Elke school die wil deelnemen aan het traject levert een beschrijving van het excellentieprofiel aan.

Fase 2 Onderzoek door inspectie

De waardering Goed van de inspectie, volgens het Onderzoekskader 2017, is voorwaardelijk voor deelname aan het traject. Aangemelde scholen die nog niet de waardering Goed van de inspectie toegekend hebben gekregen, krijgen een onderzoek naar Goed. Scholen die Goed worden bevonden naar aanleiding van onderzoek door de inspectie worden toegelaten tot het traject.

Fase 3 Dialoog

De dialoog is een startgesprek tussen twee juryleden Excellente Scholen en een kandidaat Excellente school over het excellentieprofiel. De jury verstrekt naar aanleiding van het startgesprek aandachtspunten aan de school voor het jurybezoek.

Fase 4 Jurybezoek

Twee leden van de jury bezoeken een kandidaat Excellente school. Tijdens het jurybezoek staat het excellentieprofiel centraal. Daarnaast concentreert de jury zich specifiek op de aandachtspunten die zij aan de school heeft verstrekt tijdens het startgesprek.

Fase 5 Rapportage en beoordeling

Na het jurybezoek stelt de jury een rapport op. Per onderdeel van het kader dat de jury hanteert voor de beoordeling van het excellentieprofiel geeft ze haar bevindingen. Deze bevindingen zijn gebaseerd op de beschrijving van het excellentieprofiel van de school, dossieronderzoek, het startgesprek en het jurybezoek. Op basis van de bevindingen concludeert de jury of de school het predicaat toekomt en adviseert zij de inspecteur-generaal van het onderwijs over het wel of niet toekennen van het predicaat Excellente School.

Fase 6 Uitreiking predicaat

Het predicaat is na ontvangst drie jaar geldig. De juryrapporten van de scholen die het predicaat krijgen, worden openbaar gemaakt.

3. Conclusie

De jury is van oordeel dat het Lentiz Geuzencollege het predicaat Excellente School 2018 voor de afdeling vmbo toekomt.

De jury is onder de indruk van de wijze waarop de school daadwerkelijk burgerschap onder de benadering hoofd, hart en handen invulling geeft. Leerlingen moeten hier en kunnen hier leren samenleven. Het Lentiz Geuzencollege is een voorbeeld voor andere scholen.

De school heeft als excellentieprofiel burgerschapsvorming, dat zich richt op 'samen leven moet je leren'. Het excellentieprofiel sluit aan bij de specifieke behoefte van de schoolpopulatie. Die bestaat uit leerlingen met wortels uit veel verschillende nationaliteiten, in een omgeving waar met elkaar samenleven geen vanzelfsprekendheid is. Burgerschap werkt waarneembaar door in het curriculum voor alle jaarlagen en niveaus.

De pedagogische en didactische aanpak vertoont een grote eenheid die recht doet aan de doelgroep.

De jury heeft geconstateerd dat de school met haar aanpak de beoogde doelen realiseert, maar dat niet altijd even expliciet benoemt op papier.

De jury stelt vast dat de school een sterk ingerichte kwaliteitszorg en een vanzelfsprekende professionele verbetercultuur heeft. Dit zijn de voorwaarden voor de duurzaamheid van het excellentieprofiel. Dit komt mede tot uiting in de ontwikkeling die de school heeft doorgemaakt, in termen van consistentie, herkenbaarheid en merkbaarheid van het excellentieprofiel nog dieper in de organisatie.

De school steekt veel energie in het onderhouden van de relatie met de samenleving op lokaal en op regionale schaal. Zij ontvangt daarvoor veel erkenning. Niet alleen krijgt de school erkenning van collega-scholen en andere onderwijsgrems, ook in haar contacten met stakeholders van haar projecten komt veel waardering naar voren.

De jury vindt het van belang dat de school de verworvenheden van het excellentieprofiel communiceert, ook buiten het onderwijs. Het gaat hier immers om burgerschap.

4. Bevindingen onderzoek excellentieprofiel

Achtergrondgegevens van de school

Sector	Voortgezet onderwijs
Naam school	Lentiz Geuzencollege
Brin	17WQ 05
Plaats	3132 AB Vlaardingen
Bestuur	Stichting Lentiz Onderwijsgroep, samenwerkingsstichting voor Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie (BVE) en voortgezet onderwijs in het Westland en de Nieuwe Waterweg Noord (NWN)

Motivatie van de school om zich kandidaat te stellen

De onderbouwing die de school (of schoolsoort) bij de aanmelding als kandidaat Excellente school gaf, luidt als volgt.

Van vaardigheden (handen), kennis (hoofd) naar vorming/bildung (hart). Op die manier ontstaat onderwijs met hoofd, hart en handen. Juist om de samenhang binnen de school te laten zien willen wij deze ontwikkeling graag inbrengen in ons eerdere excellentieprofiel.

In de afgelopen jaren (2013, 2014 en 2015-2017) heeft onze school het predicaat Excellente School mogen ontvangen. In de eerste aanvragen stonden de 2 standaarden maatwerk en eigenaarschap en onderwijsondersteuning centraal. In de laatste aanvraag is daar het thema kwaliteitszorg en -borging aan toegevoegd.

De afgelopen drie jaar zijn wij binnen school intensief bezig geweest met het thema burgerschap. Waar de eerder genoemde standaard maatwerk zich onder meer richtte op het brede aanbod van beroepsprogramma's binnen de school en de standaard onderwijsondersteuning mede te maken had met leerachterstanden komt met het thema burgerschap een extra dimensie onder de aandacht. Hierbij gaat het om vorming, reflectie en identiteitsontwikkeling, een sociaal maatschappelijke oriëntatie. We willen graag dit thema toevoegen aan ons excellentieprofiel.

De school heeft zich ontwikkeld en blijft zich ontwikkelen. Graag tonen wij dat.

Excellentieprofiel van de school

De school heeft een helder en relevant excellentieprofiel.

Toelichting excellentieprofiel

In de afgelopen jaren waren dit de thema's maatwerk en eigenaarschap en onderwijsondersteuning. Deze gebieden hebben blijvend onze aandacht en kennen in de afgelopen jaren een verdere ontwikkeling in onderwijsprogramma's en ondersteunings- en begeleidingsactiviteiten.

In de laatste 4 jaren is daar het aspect kwaliteitsontwikkeling en -borging aan toegevoegd. Vanaf ons vorig meerjarenplan dat in 2013 verscheen, is binnen de school een vaste cyclus van kwaliteitsontwikkeling en -borging ontwikkeld en neergezet.

Inmiddels is en wordt binnen onze vmbo-school, met daarin voornamelijk leerlingen die de Basis Beroepsgerichte Leerweg en de Kader Beroepsgerichte Leerweg volgen, het thema 'burgerschap' op een veelzijdige manier uitgewerkt. Een ontwikkeling waar we trots op zijn. Onder meer door de contacten en de samenwerking met diverse organisaties, de inbedding in ons jaarprogramma, de huidige projectweken en het eigen onderwijsmateriaal dat binnen onze online- leeromgeving vervaardigd wordt. Het is nog niet 'af', we blijven immers graag in ontwikkeling, maar er is voldoende om te delen vanuit dit aanvullende gebied: Sociaal Maatschappelijke Oriëntatie.

Waarom is gekozen voor dit excellentieprofiel

Een vmbo-school zijn waar onderwijs met 'hoofd, hart en handen' aangeboden wordt, dat is de wens. De belofte van de school is Beleef het verschil. Juist voor onze leerlingen, waarvan een groot aantal te maken heeft met sociaal emotionele ontwikkelingsachterstanden en/of leerachterstanden kan goed onderwijs het verschil maken in en naar hun toekomst.

Met onze beroepsprogramma's en de daarbij aangeboden contextrijke leeromgeving hebben wij een niveau bereikt waarin we onze kwaliteit onderhouden, verdiepen en waar nodig bijsturen. Dit geldt ook voor de wijze waarop wij de onderwijsondersteuning aanbieden. Alhoewel de invoering van passend onderwijs zeker ook hier voor veranderingen en herziening heeft gezorgd. Desondanks zitten we met deze elementen 'handen' en 'hoofd' in onze ervaring, is dit ingebed in onze school structuur en -cultuur.

Anders is dit met het thema burgerschap, onze verzamelnaam voor onderwijs met het 'hart', de Sociaal Maatschappelijke Oriëntatie. De afgelopen jaren hebben wij ons steeds meer gerealiseerd dat wij op het aspect 'vorming/bildung' al veel activiteiten aanbieden en organiseren. Toch was er binnen de school de wens om meer samenhang te creëren. Er werd gezocht naar een doorlopende leerlijn waarbinnen op diverse thema's bewust door de leerjaren heen aan doelen wordt gewerkt, zoals wij dat wel met de praktische beroepsprogramma's zien en onze ondersteuningsprogramma's.

Dit lijkt ook veel moeilijker en weerbarstiger dan het aanleren van kennis of vaardigheden. Identiteitsontwikkeling of de mate waarin leerlingen kunnen reflecteren is minder gemakkelijk meetbaar dan bijvoorbeeld iets als rekenvaardigheid. Wij willen meer grip krijgen op deze kant van ons onderwijs, van onze dagelijks praktijk binnen de school. Wij hebben het drie jaar lang aandacht gegeven. Gefaseerd en mensen hierin meenemend. Naar onze mening staan we nog aan het begin van de ontwikkeling.

Het is een ontwikkeling die vaak ook moet plaatsvinden binnen de hectiek en de drukte van alle dag. Desondanks gebeurt er al veel en kunnen we al diverse activiteiten en ontwikkelingen laten zien. Maar vooral zijn we ons als school steeds meer van bewust van het belang van dit aspect van ons onderwijs.

Kortom: onderwijs met 'hoofd, hart en handen', gedragen door een fundament van kwaliteitsbeleid en -borging.

De pedagogische en/of onderwijskundige visie van de school met betrekking tot het excellentieprofiel

Maatwerk, in onder meer de beroepsgerichte programma's (handen)

Wij hebben ervaren dat het voor leerlingen belangrijk is om te kunnen leren vanuit hun interesses en hun mogelijkheden, voor de doelenten en de school de opdracht om daar op aan te sluiten op een manier die 'er toe doet'. Om die reden hebben wij al jaren op het mbo voorbereidende beroepsprogramma's aangeboden, praktisch, contextrijk en levensecht. Dit met bijvoorbeeld een eigen winkel (marketing en ondernemen) en een eigen restaurant (horeca en commercie) en stages met echte opdrachtgevers (lifestyle en multimedia) en in samenwerking met toekomstige werkgevers vorm gegeven zoals bij de opleiding zorg en welzijn. Wanneer leerlingen zich daar binnen, ongeacht hun opleidingsniveau, thuis voelen dan presteren ze ook beter bij niet-beroepsgerichte vakken.

Passend ondersteuningsaanbod in een doorlopende begeleidingslijn (hoofd)

Zoveel kinderen, zoveel ondersteuning is er nodig. Binnen onze school heeft meer dan de helft te maken met achterstanden in hun leren (Leerwegondersteunend onderwijs, lwoo) een belangrijk deel heeft daarnaast te maken met een sociaal emotionele problematiek (lwoo-plus). Dit laatste omdat wij binnen ons samenwerkingsverband een regionale onderwijsvoorziening binnen onze school hebben ingevlochten. Leerlingen hebben ieder, waar nodig, behoefte aan passende begeleiding en ondersteuning. Binnen de grenzen van de mogelijkheden van de school helpen we kinderen pas echt wanneer deze ondersteuning, passend en maatwerk is. Belangrijk daarbij is dat dit niet eenmalig is maar gedurende de gehele schooltijd doorgezet wordt wanneer dat noodzakelijk mocht zijn. Een begeleiding die al start bij het contact met de basisschool en de huisbezoeken die we in leerjaar 1 afleggen.

Bildung/Burgerschap (hart)

Uiteindelijk zijn het de conatieve vaardigheden die leerlingen echt voorbereiden op hun toekomst en plek in de samenleving. Die bepalen ook hoe ze met tegenslag en weerstand om kunnen gaan. Die hebben ervaren hoe het is om samen te werken en bijvoorbeeld geleerd hebben hoe je het debat en de dialoog kunt aangaan. Leerlingen die zicht hebben op hun eigen sterke en minder sterke kanten. Leerlingen die kunnen reflecteren en participeren. Deze eigenschappen en sociale vaardigheden zijn een voorwaarde om met de kennis en vaardigheden een eigen plek in het vervolgonderwijs en de maatschappij te vinden.

Kwaliteitsontwikkeling- en borging (een fundament)

Met bovenstaande onderwijsthema's zul je niet snel op een uitvoeringsniveau komen waarmee je 'er bent'. Het vraagt om constante aanpassing, herijking en ontwikkeling. Leerlingen veranderingen. De samenstelling van een personeelsteam als ook de wereld om ons heen verandert.

Dat betekent tijdig signaleren van hetgeen nodig is, herijken en waar nodig bijsturen. Het vraagt ook om de doelen scherp en gemeenschappelijk te houden. Voor ons is dat het samenhangende systeem van meerjarendoelen, jaarplannen, evaluaties en bijstellingen die wij binnen de school als een Plan Do Check Act-structuur (PDCA-structuur) hebben ingebouwd.

Relatie tussen de visie van de school en het excellentieprofiel

Dit is de rode draad. Er is geen ander onderwijs dan het onderwijs dat we binnen de genoemde profielen aanbieden. Het is een samenhangend geheel, niet een separaat aspect binnen de school. Het geldt voor alle leerlingen. Dat maakt het niet gemakkelijk om de profieldelen los te beschrijven. Ze haken in op elkaar, versterken elkaar en moeten ook nog in evenwicht zijn.

In de vorige excellentie-aanvragen hebben wij ons gericht op beroepsbegeleidende leerweg (BBL) en kaderberoepsgerichte leerweg (KBL). Deze aanvraag behelst nu ook het niveau gemengd theoretische leerweg (GTL). Dit is een beduidend kleiner aantal van onze leerlingen (ongeveer 10 procent van de 875 leerlingen). Maar alle benoemde profielaspecten hebben op alle leerlingen betrekking. Vandaar dat wij hier nu geen onderscheid in maken.

Doelgroep

Alle leerlingen binnen de school hebben te maken met deze onderwijskundige uitgangspunten en de uitwerkingen hiervan. Mogelijk heeft niet iedere leerling direct behoefte aan een bepaalde mate van onderwijsondersteuning, maar ook dat is maatwerk. De school kent 875 leerlingen waarvan meer dan 50 procent een LWO-indicatie kent. 10 procent daarvan volgt onderwijs op GTL-niveau, 30 procent KBL en 60 procent op BBL. De behoefte aan praktisch beroepsonderwijs en passende onderwijsondersteuning heeft bij onze doelgroep van 90 procent BBL/KBL-leerlingen extra aandacht nodig en neemt ook toe.

Vaardigheden als zelfreflectie en het op een juiste en passende manier een eigen mening te uiten vragen bij deze niveaus vaak extra aandacht. Te vaak merken wij dat leerlingen dit niet van huis uit mee krijgen.

Interne erkenning van het excellentieprofiel

De interne bewustwording is verankerd in de structuur van kwaliteitsontwikkeling en -borging. Uitgangspunt zijn de door het team benoemde kernwaarden persoonlijk, betrokken, ondernemend en ambitieus. Deze kernwaarden klinken letterlijk en figuurlijk in nagenoeg alle uitingsvormen van de school door. Worden intern gekend en erkend. Vanuit de kernwaarden zijn de meerjarendoelen van de school geformuleerd. Een gemeenschappelijke proces van directie, personeel, ouders, leerlingen en bestuur. De kernwaarden staan ook jaarlijks centraal in een gesprek met onze ouderraden. Deze meerjarendoelen worden jaarlijks vertaald naar jaarplannen. Plannen van de gehele school, de teams en de vakgroepen. Ze worden samen met de evaluaties gebundeld in het zogenaamde jaarplan/jaarverslag. Periodiek wordt er gedurende het jaar geëvalueerd en vormt de eindevaluatie met de meerjarendoelen de basis voor hetgeen we voor het daarop volgende jaar als nieuwe doelen gaan benoemen.

Door deze structuur zijn betrokken geledingen zich bewust van onze doelen, maar ook van hetgeen we willen bereiken als school. Uiteindelijk is de insteek 'hart, hoofd en handen' een vertaling van onze vier eerder genoemde kernwaarden.

Het blijft bijzonder dat wij de herkenning zeer regelmatig terug krijgen wanneer ouders en/of externen onze school bezoeken en voor de eerste keer iets 'proeven' van het Geuzencollege.

Doelen

De school heeft korte- en langetermijndoelen van het excellentieprofiel geformuleerd.

De beoogde kortetermijndoelen van het excellentieprofiel

Voor een volledige beantwoording van deze vraag verwijzen wij naar ons jaarplan. Een plan dat helaas niet zomaar past in dit tekstblokje van deze aanvraag.

Ik beperk mij hier nu tot de doelen die samenhangen met ontwikkeling van het thema 'burgerschap'.

Gedurende het jaar 2018 wordt binnen de school in maart 2018 de Burgerschapsweek uitgevoerd waarin door alle vakken een bijdrage wordt geleverd. Er vindt verslaglegging van de week plaats en een evaluatie voor het komende jaar.

In alle klassen wordt voorbereidend op deze week in het mentoruur de introductielessen Wat is burgerschap? verzorgd.

In de tweede week van oktober 2018 (10/10) wordt in de onderbouw de Week van de duurzaamheid georganiseerd.

In alle vier de leerjaren wordt twee maal per jaar samen met de leerling, het voor dat leerjaar ontworpen reflectieformulier besproken en ingevuld. Dit als onderdeel van het Loopbaar Oriëntatie en Ontwikkeling Begeleiding (LOOB). De O van ontwikkeling is door ons toegevoegd aan de bestaande LOB-invulling.

Bij ieder rapport wordt met ingang van cursusjaar 2018/2019 door de mentor minimaal één TOP benoemd (Talent- en OntwikkelingsPluim).

Er wordt voor alle leerjaren op basis van jaardoelen een activiteiten-toolkit debat/discussie/dialoog ontwikkeld. In 2018 wordt binnen alle leerjaren met deze toolkit gewerkt, waarna op basis van de ervaringen doelen en activiteiten, indien nodig, worden aangepast.

Onze digitale leeromgeving Geuzencollege Online krijgt voor het thema 'burgerschap' een basisinrichting waarop alle door ons te onderscheiden deelgebieden zijn gevuld met doelen en activiteiten. Dat zijn:

- debat/dialoog/discussie
- mensenrechten
- normen en waarden
- omgaan met conflicten
- identiteitsverkenning
- leerlingparticipatie

De verslagen van de maatschappelijke stage worden samen met de reflectieformulieren een onderdeel van het portfolio van de leerling. Als pilot wordt met enkele groepen gekeken of dit via Geuzencollege Online ingeleverd en opslagen kan worden. Daarmee zal ook bekeken moeten worden of voor het LOOB-Qompas het digitale platform blijft of dat we ook hierbij overstappen op Geuzencollege Online.

De werkgroep Burgerschap werkt in 2018 de mogelijkheden van een zogenaamd plus-document uit. Op basis van de toegevoegde waarde wordt besloten of dit ingevoerd gaat worden en wanneer.

De Concept Toolbox Mensenrechten van het College voor de Rechten van de Mens wordt beoordeeld en zo mogelijk in delen ingevoerd.
zo docenten/mentoren krijgen op vrijwillige basis een tweedaagse training in het voeren van LOOB.

De beoogde lange termijn doelen van het excellentieprofiel

Ook hierbij geldt dat de verwevenheid van onze thema's er zorg voor dragen dat eigenlijk alle meerjarendoelen opgenomen dienen te worden in dit vak. Wederom beperken we ons tot de meerjarendoelen die passend zijn bij het thema burgerschap.
De doelen zijn niet expliciet gemaakt op dit thema, ze passen hierbij.

Behorende bij de kernwaarde persoonlijk:

Personeel van het Geuzencollege stelt de mogelijkheden van leerlingen voorop. Vanuit deze basis werkt de leerling, samen met mentor en docenten via LOOB aan zijn of haar persoonlijke leerdoelen. Deze leerdoelen hebben niet alleen betrekking op kennis en vaardigheden, maar ook op de zogenaamde conatieve vaardigheden als basis voor kritisch en creatief denken. Hierbij gaat het onder meer om zelfkennis, wilskracht, samenwerken, omgaan met emoties en gebruik maken van netwerken.
De mentor is de sleutelpersoon voor de leerling. Hij fungeert als coach bij het formuleren en behalen van zijn of haar persoonlijke doelen. Door samen te evalueren en te leren reflecteren op acties en keuzes raakt de leerling vaardig in het inzicht krijgen in en het voeren van de regie over zijn of haar eigen leerproces.

Behorende bij de kernwaarde betrokkenheid:

'Samen leven moet je leren'; met behulp van een vakoverstijgende leerlijn 'burgerschap en mensenrechten' worden leerlingen voorbereid op hun plek en verantwoordelijkheid binnen de maatschappij en de aarde waarop zij leven. Respect, creativiteit en oplossend vermogen worden ontwikkeld. Hierdoor kunnen leerlingen weerbaar en wendbaar zijn op momenten van verandering en tegenslag.
Het Geuzencollege heeft gebouwen en een organisatie die duurzaam en bewust met het milieu omgaan.

Behorende bij de kernwaarde ondernemend:

Leerlingen worden geleerd dat ze anders kunnen handelen dan dat ze gewend zijn en dat ze ook nieuwe paden mogen inslaan. We leren ze om te gaan met risico's en onzekerheden. Dit gebeurt door inspirerende leeromgevingen, open opdrachten en nieuwe programmaonderdelen. Programma's waarin aandacht is voor samenwerking, onderzoek en creativiteit. Programma's waarmee leerlingen betrokken en 'Bij de les' gehouden worden, en daarmee, in een aantal gevallen ook 'binnenboord'.

Behorende bij de kernwaarde ambitieus:

Leerlingen vertonen gemotiveerd en ambitieus gedrag, ze willen meer en anders. Dit komt mede omdat ze gedurende hun schoolopleiding structureel begeleid worden door docenten om binnen hun studieprogramma eigen keuzes te maken die aansluiten bij hun interesses, talenten en niveau. Docenten zijn in staat en bekwaam om ze hierbij te helpen en ze hebben daarbij oog voor talenten en mogelijkheden van leerlingen.
De school heeft een eigen digitale leeromgeving ontwikkeld.

Naast het aanbieden van lesmateriaal binnen de leerjaren, vakken en niveaus is 'Geuzencollege Online' ook een communicatiemiddel tussen leerlingen en docenten waarmee de leerlingen werken aan hun ontwikkelings- en studieafspraken. Leerlingen weten dat zij in een grotere wereld leven dan die zij dagelijks om zich heen ervaren. Het is een wereld waarin politieke, culturele en religieuze invloeden voor verandering en soms ook voor spanningen zorgen. Leerlingen leren daar een eigen plek in te vinden, zich een mening te vormen en die, indien nodig, ook te geven. Daarbij kan iedere leerling gedurende zijn schooltijd deelnemen aan minimaal één internationaliseringsactiviteit.

Het Geuzencollege is de scholingspartner voor de gemeente Vlaardingen, het welzijnswerk zoals Minters/Stroomopwaarts, maar ook voor het bedrijfsleven. Leerlingen ontvangen naast hun diploma ook een betekenisvol plusdocument ter erkenning van hun inzet en kwaliteiten. Een zelf bijgehouden portfolio door de vier leerjaren heen ligt hieraan ten grondslag.

Bevindingen jury over de helderheid en relevantie van het excellentieprofiel.

De jury concludeert dat het excellentieprofiel burgerschap helder is en dat het relevant is voor de doelgroep op deze school.

In de aanmelding heeft de school een breed profiel beschreven. Tijdens het gesprek met de school is gekozen voor een scherper profiel: burgerschapsvorming. De school heeft als excellentieprofiel burgerschapsvorming met als motto: 'samen leven moet je leren'. Het excellentieprofiel is in lijn met de kernwaarde van de school; men wil leerlingen voorbereiden op een succesvol leven in de samenleving, wat ook betekent oog hebben voor de wereld om ons heen. Het profiel is helder voor alle geledingen binnen de school en sluit aan bij de specifieke behoeften van de schoolpopulatie.

Helderheid

Vanuit de kernwaarde betrokkenheid heeft de school expliciet de focus gericht op burgerschapsvorming. Burgerschap is de nieuwe verrijking van het excellentieprofiel. De school geeft een eigen invulling van burgerschap dat daadwerkelijk naast hoofd en handen, nu hart benadrukt. Deze derde dimensie (het hart) geeft volgens de school diepgang aan wat burgerschap inhoudt, namelijk naar jezelf kijken en daardoor de ander en de wereld beter begrijpen. Zowel leerlingen, docenten, ouders en schoolleiding benoemen burgerschap met aandacht voor de wereld om je heen als een grote kracht van de school. De jury constateert dat de school opereert vanuit een gezamenlijke visie als basis voor het meerjarenplan, mede bepaald door docenten, waarin de korte en langetermijndoelen zijn vastgesteld voor de school.

Relevantie

De school heeft als filosofie dat burgerschap niet in aparte lessen onderwezen moet worden op school. Burgerschap maakt ook deel uit van het pedagogisch klimaat op de school. Hoe leerlingen opgevoed moeten worden, hoe leerlingen van de school met elkaar om moeten gaan en de benodigde kennis en vaardigheden zijn in principe voorwaardelijk bij alle schoolvakken. Het excellentieprofiel sluit daarmee zeer goed aan bij de doelgroep in 'hardcore' Rijnmond.

Deze bestaat uit verschillende nationaliteiten (50 procent van de leerlingen heeft roots buiten Nederland) en geloofsovertuigingen, waarbij met elkaar samenleven niet altijd even vanzelfsprekend is. 'Samen leven moet je leren', zoals de school stelt, toont aan dat dit niet vanzelf gaat. Het is niet erg dat je het nog niet kan, maar het hoopvolle is dat je het kunt leren.

Aanpak

De school heeft een weloverwogen aanpak met betrekking tot het excellentieprofiel.

De wijze waarop de school het excellentieprofiel realiseert

1. Kwaliteitsborging. Basis van de algehele aanpak is de cyclische structuur gedurende de periode van het schoolmeerdere jarenplan en ook binnen de jaarcyclus van het jaarplan. Een kader waarbinnen de PDCA-cyclus uiting krijgt. Hierbij ontstaat draagvlak bij de collega's doordat ze direct betrokken zijn bij zowel de meerjarendoelen als ook de jaardoelen. Binnen zowel de directie, de teams en de vakgroepen worden kwaliteitsgesprekken gevoerd en de jaardoelen geformuleerd met als uitgangspunt de meerjarendoelen en de kernwaarden. Doordat eenieder dit doet vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid en dagelijkse onderwijspraktijk, ontstaat een vertaling van de doelen naar curriculum, methodes, ondersteuningsactiviteiten, maar ook bijvoorbeeld ten aanzien van huisvesting en inventaris en zaken als scholing.
2. Maatwerk en ondersteuning. De ondersteuningsstructuur is de afgelopen jaren, mede door de invoering van passend onderwijs, gewijzigd. Nieuwe functionarissen kwamen de school in. Dat vraagt om gewinning, afstemming en het zoeken binnen nieuwe afspraken en procedures. Dit kon mede gedaan worden door een grote inzet van de zorgcoördinatoren, hun taak nam duidelijk toe. Ook het frequente overleg tussen de zorgcoördinatoren en de directie werkte hierbij positief. Gezamenlijk is de gehele ondersteuning opnieuw doorgenomen en is een vernieuwd ondersteuningsplan ontstaan. Dit in overleg met het ondersteuningsbureau van het samenwerkingsverband en het maatschappelijk werk. Doel is door de samenwerking met diverse partijen en de herijking van de ondersteuning de begeleidingscirkel om de leerling te sluiten waardoor hun ondersteuningsbehoefte zo duidelijk mogelijk wordt, opdat maatwerk in de begeleiding voor iedere leerling, indien nodig, geboden wordt.
3. Contextrijke beroepspraktijk. De beroepspraktijk staat centraal op de school, met name in de bovenbouw. Om deze reden wordt geen onderscheid gemaakt tussen de opleidingsniveaus bij het inroosteren van deze lessen. Binnen het theoretische deel van deze beroepsprogramma's wordt, waar nodig, wel de lesstof gedifferentieerd aangeboden. De beroepspraktijk krijgt vorm door de input van contextrijke lessituaties. Bijvoorbeeld via LOKAAL 97, onze eigen winkel, restaurant LEF, stages en projecten en/of opdrachten voor derden. Jaarlijks wordt het curriculum en de hierin opgenomen projecten en lesstof geëvalueerd en aangepast. Mede op basis van de leerlingen-tevredenheidsonderzoeken. De invoering van het vernieuwd vmbo heeft eveneens tot aanpassingen geleid.
4. Burgerschap. Als aanpak is gekozen om een kleine kernwerkgroep op te zetten die het gehele proces de afgelopen ruim twee jaar heeft begeleid en geïnitieerd. Na onderzoek, inlezen en veel gesprekken over doelen en uitgangspunten zijn er op verschillende organisatiedagen presentaties geweest en is met collega's gewerkt aan

de input voor deze leerlijn. De vertaling naar lesstof en curriculum wordt deels ook uitgevoerd door de vakgroepen die dit thema een plek gaan geven in hun onderwijsprogramma. Voor de werkgroep is het zaak om het overzicht te behouden en verbanden te kunnen leggen. Maar zij bieden ook lesstof aan en werken initiatieven als 'de ontwikkelingsformulieren' uit.

Alle ontwikkelingen, beslissingen en procesuitkomsten worden vastgelegd in het groeidocument 'Burgerschap en mensenrechten', dat zo'n tweemaal per jaar in een geüpdate versie aan de collega's wordt aangeboden. Met daarin weer de doelen en acties voor de komende periode.

Wetenschappelijke en/of praktijktheoretische inzichten waarop de aanpak steunt

Deze aanpak steunt vooral op de onderwijskundige visie die zich in loop van de jaren heeft ontwikkeld binnen de school. Enkele uitgangspunten hierbij zijn:

- Een geaccepteerde en ook herkenbare kwaliteitscyclus met doelen en aanpassingen die zorgen voor betrokkenheid van de collega's en tijdig antwoord biedt op veranderingen en knelpunten. Het geeft ook de mogelijkheid om de lat steeds iets hoger te leggen.
- Leerlingen presteren beter wanneer ze bezig zijn met activiteiten die in het verlengde van hun interessegebied liggen en waar ze zelf voor gekozen hebben. Voorwaarde is wel dat ze zich daarbij thuis en veilig voelen. Dit verbetert het schoolklimaat en de studieresultaten.
- Iedere leerling heeft zijn eigen ondersteuningsbehoefte. Het is zonde van tijd en energie van zowel de leerling als de docent om leerlingen niet te ondersteunen op basis van maatwerk en hun individuele behoefte.
- Veel van onze leerlingen zijn afkomstig uit een sociale klasse en gezinssituatie waarin hen niet wordt aangeleerd om op basis van sociale en conatieve vaardigheden hun weg te vinden in de maatschappij. Wij willen ze daarbij helpen, verwachten ook geen wonderen, maar kunnen wellicht net bij een aantal dat verschil maken. Wat je niet wordt geleerd, kan men ook niet van je verwachten.

Bevindingen jury over de aanpak van het excellentieprofiel

De jury constateert dat er sprake is van een weloverwogen aanpak van het excellentieprofiel.

Beredeneerde aanpak

Burgerschap ... want samen leven moet je leren staat centraal. Dit idee vertaalt de school door activiteiten waarbij leerlingen verplicht zijn aan deel te nemen. Het aanbod van de school richt zich op drie domeinen: democratie, participatie en identiteit.

Identiteit

De projectweken over thema's als homoseksualiteit, racisme en man-vrouwverhoudingen en de landelijke aftrap van de schrijfactie Amnesty International over (LHBT-)problematiek zijn voorbeelden van projecten waarbij identiteit centraal staat. De Challenge Day (derde klassen) is een dag waarin elke leerling de kans krijgt

om een stukje van zichzelf te laten zien en dat te delen. Bewustwording en samen delen staan centraal, met die insteek dat de leerlingen na deze dag meer respect en begrip voor elkaar hebben. In de mentorlessen is verder gewerkt aan de onderwerpen die de leerlingen zelf hebben aangedragen. Het programma Youth Empowerment Through Sports (YETS) biedt jongeren de mogelijkheid om persoonlijke en sociale verantwoordelijkheid te ontwikkelen, door actieve betrokkenheid bij sportdeelname en een scala aan teambuildingactiviteiten.

Participatie

Met de Burgerschapsweken wil de school extra bijdragen aan 'bildung', persoonsvorming bij zijn leerlingen. De school laat leerlingen kennis en ervaring opdoen aan de hand van gastlessen, excursies, activiteiten en reflectiemomenten (onder begeleiding van hun eigen mentor). Een concreet voorbeeld hiervan is de groep leerlingen Zorg & Welzijn die deelnamen aan NLdoet bij de Zonnehuisgroep, waar ze handmassages, manicures en gezichtsverzorging gaven, maar ook pannenkoeken bakten en voorlezen aan bewoners van de verpleegafdelingen. De maatschappelijke stage is naast een invulling van LOB ook sterk gelinkt aan de maatschappelijke opdracht. Dit kwam duidelijk tot uiting bij het gesprek met de ouders, die de maatschappelijke stage een vorm van burgerschapsvorming vonden in termen van het bevorderen van de zelfstandigheid. Burgerschap is vervlochten in diverse vakken en komt in de onderbouw tot uiting in de maatschappelijke stage, zo stelt de Inspectie van het Onderwijs in haar laatste rapport. De school wil de leerlingen graag meer betrekken bij de maatschappij en hen bewust maken van de positieve invloed die ze kunnen hebben op hun directe omgeving.

Democratie

Leerlingen uit de vierde klas binnen het leerwerktraject (LWT) en het entreeteam bezoeken elk jaar het Fort van de Democratie. Deze interactieve tentoonstelling daagt leerlingen uit om hun mening te vormen over allerlei zaken die met onze democratie te maken hebben. Het gaat over conflicten en vooroordelen. Deelname wordt afgesloten met een certificaat. Voor de Entreeleerlingen is het certificaat een examendossierstuk.

De praktijkweken Gezond & Veilig, Taal & Burgerschap (de jongerenverkiezing en de gesprekken met rolmodellen) en Respect & Sport ("in gesprek over respect, normen en waarden met onder andere de burgemeester van Vlaardingen, een wethouder, een vrijwilliger van VluchtelingenWerk, de wijkagent, een ambulancebroeder, iemand van de brandweer, onze directeur en de directeur van YETS") vallen eigenlijk onder alle drie de kopjes.

Over de praktijkweek zegt een ouder het volgende: "Wat mij opvalt, is bijvoorbeeld de veiligheidsweek. Ieder vak stond in het teken van veiligheid, pesten, seksualiteit. Ook bij de techniekles 'Hoe maak je je fiets veilig' en bij 'Wat doet appen op de fiets?'. Leerlingen moesten parcours afleggen. Zo maak je het inzichtelijk."

Onderbouwing

Er is sprake van een aanpak die steunt op praktijktheoretische en wetenschappelijke inzichten. Deze wordt gedragen door een docententeam dat burgerschap onderschrijft.

De school weet de ambitie van mensenrechten zeer dicht op de huid van de leerlingen te brengen, door aan te sturen op concrete ervaringen tussen 'ik en de andere jij'. De leerling wordt opgenomen in een sterke waardengerichte gemeenschap waarbinnen een autoritatieve houding de leerling brengt tot samen leven ('Samen leven moet je leren'). De pedagogische en didactische aanpak vertoont een grote eenheid die recht doet aan de doelgroep. De samenhang in de aanpak is manifest.

Resultaten

De school bereikt de doelen van het excellentieprofiel en stelt haar resultaten op een valide en betrouwbare wijze vast.

Behaalde resultaten met betrekking tot de beoogde doelstellingen van het excellentieprofiel

De eerder genoemde doelen zijn de doelen die behoren bij het komende meerjarenplan, 2018-2022. Hierop terugkijken is dus nog niet mogelijk.

Wel kan een aantal met deze thema's samenhangende resultaten benoemd worden dat de afgelopen jaar/jaren is bereikt door de school.

- Examenresultaten, hier toch maar benoemd. Uiteindelijk lijkt dit in het onderwijs het meest gemakkelijk meetbare resultaat te zijn. In het laatste door DUO opgeleverde driejarengemiddelde dat gebaseerd is op het nieuwe inspectie beoordelingskader, scoort de school op alle terreinen en op alle niveaus 'boven de norm'. De grootste 'boven de norm' verschillen liggen bij de eindexameresultaten.
- Ontwikkeling van de techniekopleiding techniek en onderhoud, een nieuwe loot aan de beroepsprogramma's die wij verzorgen met gebruik van de techniekfaciliteiten van een collega-school. Het afgelopen jaar kozen 30 van de 200 leerlingen van leerjaar 3 dit techniekprogramma. Aansluiten bij hetgeen de leerling wil en interesseert.
- Samen met de Youth Empowerment Through Sport-foundation (YETS-foundation) de ontwikkeling van een (deels) buitenschools basketball-programma voor leerlingen in een achterstandsituatie met veel aandacht voor studiebegeleiding, sociale vaardigheden en buurtprojecten. Vijftig leerlingen nemen hier aan deel.
- Na het verdwijnen van de zogenaamde Arbeidsmarktgekwalficeerd assistent-opleiding (AKA-opleiding) binnen het vmbo was het noodzaak om leerlingen die niet in staat zijn om een BBL-diploma te behalen toch een alternatief te bieden. Dit is gevonden in een hybride vorm van Leerwerktraject (LWT/Entree) dat samen met het mbo wordt geëxamineerd. Alle leerlingen die voor het examen opgingen met LWT dan wel Entree zijn geslaagd en verlieten zodoende mét een diploma de school.
- Samenwerking met het College voor de Rechten van de Mens op het gebied van lesmateriaal ontwikkeling, het uitvoeren van mensenrechtenprojecten en het aanbieden van een landelijke studiedag.
- De regionale voorziening van het samenwerkingsverband die jaren als een aparte klassen gehuisvest waren is nu geïntegreerd in de onderbouwlocaties en met behoud van pedagogisch, didactische eigenheid. De leerlingen zijn hierdoor nog meer leerlingen van het Geuzencollege-onderbouw geworden.

- Vier volledig volgens de vaste PDCA-structuur doorlopen leerjaren met als resultaat een jaarplan en -verslag en tussenevaluaties waar alle geledingen bijdragen aan leveren.
- Een duidelijke stijging in de loop der jaren van de beoordelingen die de ouders als ook de leerlingen geven in de tevredenheidsmetingen. Ook het personeel geeft bij deze periodieke onderzoeken bovengemiddelde beoordelingen.
- De ontwikkeling van een eigen digitale leer- en communicatieomgeving Geuzencollege Online waarmee een groot deel van de leerlingen bijvoorbeeld vanuit hun stage dagelijks contact heeft met zijn of haar stagebegeleider.
- Invoering van het LOB binnen de school als LOOB.

Wijze van vaststellen van de resultaten met betrekking tot de doelen van het excellentieprofiel

Dit voor wat betreft de cijfermatige resultaten allereerst met de informatie vanuit het leerlingvolgsysteem (cum laude). Directie en vakgroepvoorzitters zijn geschoold in het verzamelen van de voor hen relevante data, deze te analyseren en te bespreken met hun collega's. Deze data wordt toegelicht in het kwaliteitsgesprek dat de directie heeft met de vakgroepvoorzitter als een van de drie formele overlegmomenten tussen directie en vakgroepvoorzitters. Een gesprek over resultaten, inhoud en doelen. De directeur heeft zo'n kwaliteitsgesprek ook jaarlijks met de teamleiders, ook als input voor de tussenevaluaties.

Directeur heeft tweemaal per jaar een kwaliteitsgesprek met de raad van bestuur.

Tevredenheidsmetingen; periodiek worden tevredenheidsmetingen afgenomen bij ouders, leerlingen en personeel.

Ouder- en leerlingenraden; per locatie is een leerlingenraad en een ouderraad actief, deze wordt begeleid door een niet-directieleid. Deze collega stemt de bijeenkomsten wel af met de betrokken directieleden. Eenmaal per jaar is er een gezamenlijk overleg met de drie ouderraden en de directie. Deze bijeenkomst heeft ook een evaluerend en uitwisselend karakter.

Driemaal per jaar wordt gekeken wat de voortgang is van de geformuleerde jaardoelen.

Dit gebeurt beschrijvend waarbij eventuele tussendoelen of extra acties worden geformuleerd. Deze evaluaties worden besproken binnen de medezeggenschapsraad.

Bevindingen jury over de resultaten van het excellentieprofiel

Bescheidenheid siert de school, maar de jury vindt dat de school zichzelf op sommige punten tekort doet. De jury heeft geconstateerd dat de school de beoogde doelen realiseert, maar dat niet altijd expliciet benoemt.

Doelen

Tijdens het gesprek met de schoolleiding werd het doel van het excellentieprofiel duidelijker geformuleerd dan in de aanmelding van de school. De school heeft zich als doel gesteld om bij te dragen aan de vorming en maatschappelijke oriëntatie van leerlingen en hen te helpen bij hun identiteitsontwikkeling en reflectievermogen.

Burgerschapsvorming in projecten

De Challenge Day heeft volgens een grootschalige enquête onder 171 derdeklasleerlingen geresulteerd in de volgende meetbare resultaten gericht op

burgerschapsvorming:

- Leerlingen kregen door de gesprekken met elkaar inzicht in het leven van een ander.
- In het verlengde hiervan konden leerlingen zich beter verplaatsen in het leven van een ander.
- Leerlingen reflecteerden op zichzelf, wat leidde tot emotionele taferelen.

Dit zijn tastbare resultaten als het gaat om burgerschapsvorming. Bovendien, 95 procent van de leerlingen die de enquête invulde, gunde de medeleerlingen ook een Challenge Day, onder het mom van: je leert naar jezelf te kijken en je leert het te delen. De ouders uit het panel refereerden ook aan de Challenge Day als aanknopingspunt voor het gesprek thuis over identiteit, een resultaat in termen van bijvangst.

Uit de evaluatie van de school over de Burgerschapsweek bleek dat iedereen binnen de school bewust of onbewust al heel veel bezig is met burgerschap. Uit het gesprek met de leerlingen werd meer helder wat leerlingen volgens hen leren tijdens deze week. Tijdens de Burgerschapsweek (schoolbreed project) leren leerlingen: 'Wat kunnen we samen doen om iets te verbeteren?' Een leerling stelt: "De week leert je omgaan met de mens". Een andere leerling zegt: "Je leert gewoon waarden en normen in die week." Een leerling geeft aan dat ze leert respect te hebben voor anderen. Ze formuleert treffend wat voor haar respect betekent: "Als iemand een mening geeft en als je het er niet mee eens bent, dat je dan niet gelijk iemand gaat uitschelden." Hoewel de leerlingen allemaal een ander facet noemen, resulteert het in activering van een duurzame burgerschapshouding.

Merkbare resultaten

De inspanningen van de school lijken ook te leiden tot merkbare effecten die tot uiting komen in een goed pedagogisch en didactisch klimaat in de school. Leerlingen en ouders geven onafhankelijk van elkaar aan dat er nauwelijks tot geen conflicten zijn. Ze ervaren de school als veilig. Leerlingen stellen dat ze op school leren hoe je met respect met elkaar om moet gaan: "Elkaar leren kennen is heel erg belangrijk, omdat je dan beter met elkaar kunt omgaan. Je leert hier op school om elkaar te helpen bij moeilijke situaties".

De leerlingen geven met verschillende voorbeelden aan dat de school leerlingen leert om te helpen. Een van de leerlingen verwijst naar de vredesvlag, die op dat moment buiten wappert. "Als je problemen hebt met uit de kast komen of de thuissituatie is niet goed, dan helpt de school je echt". Gezien de samenstelling van de school zeggen leerlingen dat er ook invulling wordt gegeven aan verschillende godsdienstige overtuigingen en wat dat betekent voor samen leven. "Vroeger wist ik haast niets van de islam, maar na die lessen heb ik veel meer respect gekregen voor dat geloof".

Harde resultaten

Bij tevredenheidsonderzoeken bij ouders en leerlingen komt er een hoog resultaat uit de meting, vaak bovengemiddeld ten opzichte van de benchmark. Daarnaast zijn de andere harde resultaten uitstekend, ook al hebben die niet direct een relatie met het excellentieprofiel. De school scoort bovengemiddeld met de onderwijspositie ten opzichte van het advies primair onderwijs, bovenbouwsucces, examencijfers en onderbouwsnelheid.

Evaluatie, borging en duurzaamheid

Evaluatie

De school evalueert op basis van haar systeem voor kwaliteitszorg de aanpak en de resultaten van het excellentieprofiel.

Wijze van evalueren van de aanpak van het excellentieprofiel en de uitkomsten van deze evaluatie

Deels is deze vraag in het laatste tekstvak van hoofdstuk 5 al beantwoord.

Met het gevaar dat dit antwoord mogelijk dubbelop is, toch een extra nadruk op ons jaarverslag dat tevens het jaarplan voor het komende jaar in zich heeft.

In dit jaarverslag komen alle resultaten en evaluaties bij elkaar. Hierin wordt de inbreng van onder meer vakgroepen, ouderraden, medezeggenschapsraad, teams, schoolleiding, vertrouwenspersonen en soc, veiligheidscoördinator samengebracht.

Evenals overzichten van aanwezige data. Denk aan studieresultaten, instroom- en doorstroomgegevens als mede de diverse examenresultaten.

Met het gehele team worden, onder meer op basis van deze evaluaties, de nieuwe jaardoelen benoemd en later vastgesteld. Dit gebeurt voor een belangrijk deel op de zogenaamd organisatiedag(del)en.

De meerjarendoelen van 2013 (die we toevalligerwijs eind 2017 hebben afgerond) worden eveneens breed geëvalueerd. Dit gebeurt mede door diverse werkvormen op en rond een organisatiemiddag. Buiten deze middag voert de directie terugkijkende gesprekken met collega's, ouders en leerlingen. In een, door ons zo genoemd, schakeldocument is het oude schoolmeerjarenplan afgesloten en wordt de basis gelegd voor het nieuwe plan. In vergelijkbare sessies worden zo ook de nieuwe doelen en jaarthema's vastgesteld. De directeur heeft tweemaal per jaar een kwaliteitsgesprek met de raad van bestuur.

Wijze van evalueren van de resultaten van het excellentieprofiel en de uitkomsten van deze evaluatie

Tussen aanpak en de resultaten wordt bij de evaluaties van de meerjaren- en jaardoelen behorende bij de excellentie-thema's niet echt een duidelijk verschil gemaakt.

In de hiervoor beschreven evaluatie van de aanpak komen ook de resultaten van de doelen en daarmee samengaande acties naar voren.

Borging

De school borgt op basis van haar systeem voor kwaliteitszorg de behaalde resultaten en de uitkomsten van de evaluatie van het excellentieprofiel.

Manier van borgen van de resultaten en de uitkomsten van de evaluatie

De eventuele bijstelling van de meerjarenplannen gebeurt jaarlijks bij de evaluatie van de jaardoelen en de vaststelling van de nieuwe plannen en doelen.

Het gaat bij deze jaardoelen om hele concrete plannen die uitvoerbaar en zichtbaar zijn.

Niet altijd meetbaar in data, maar wel in een realisatie-resultaat.

De samenhang van de jaardoelen wordt bewaakt doordat de jaardoelen over het algemeen weer terug te leiden moeten zijn op de meerjarendoelen.

Voor de jaardoelen geldt dat er in samenspraak met de medezeggenschapsraad een tussenevaluatie is in mei en oktober. Hieruit komen diverse acties voort (intern genoemd 'de sprintlijsten'). Hiermee worden soms alsnog versneld zaken opgepakt. Dat kan ook een tussentijdse bijstelling van het jaardoel zijn.

Duurzaamheid

De school heeft een toekomstbestendig excellentieprofiel.

Waarborging duurzaamheid

Omdat ons excellentieprofiel en de thema's waarop wij dat neerzetten niet een losstaand element is, kan gesteld worden dat dit zeker toekomstbestendig is.

Neemt niet weg dat er risico's zijn. Dit vraagt een constante alertheid en scherpste op de vraag of aanpassing van hetgeen we doen noodzakelijk is.

Invoering van passend onderwijs en de vernieuwing van het vmbo zijn bijvoorbeeld twee ontwikkelingen waardoor de thema's 'onderwijsondersteuning' en de invulling van de beroepsgerichte programma's opnieuw bekeken moesten worden. In organisatiestructuur, curriculum en verantwoordelijkheden zijn er zaken veranderd en verschoven.

Een ander risico is dat, met het hoogleggen van de lat en de ambities, de collega's het nog wel moet kunnen bijhouden. Met een niet altijd even eenvoudige doelgroep van leerlingen met veel multiproblematiek wordt er een groot beroep gedaan op docenten/mentoren, functionarissen en ondersteunend personeel. We zullen daar als schoolleiding oog en oor voor moeten hebben. Soms moet de lat dan iets lager, even temporiseren, zorgen dat iedereen kan aansluiten. Hierbij ook tijd en geld gevend voor scholing en diverse vormen van collegiale consultatie. Dit laatste is naar zeggen van de collega's vaak nog waardevoller dan welke lezing of cursus dan ook. Leren van elkaar, tijd voor overleg en vooral elkaar inspireren.

Bevindingen jury over de evaluatie, borging en duurzaamheid van het excellentieprofiel

De jury stelt vast dat de school de aanpak vooral evalueert op bruikbaarheid en tevredenheid. Een ontwikkelpunt is om scherper te krijgen welke aspecten van de aanpak mogelijk bijdragen aan de realisatie van de beoogde doelen van het excellentieprofiel. Het excellentieprofiel van de school is naar het oordeel van de jury gericht op duurzaamheid, in termen van een kundig docententeam dat de fundamentele menselijke waarden zoals betrokkenheid, respect, zorgzaamheid en verantwoordelijkheid belichaamt.

Evaluatie

In lijn met het laatste rapport van de Inspectie van het Onderwijs (juni 2018) constateert de jury dat de kwaliteitszorg goed is ingericht. De teams en de vaksecties vertalen jaarthema's in jaardoelen in december. De teams (tijdens teamvergaderingen), de vaksecties (tijdens vaksectievergaderingen) en de school als geheel (tijdens 'organisatiedagen') kijken ieder jaar terug of hun beoogde jaardoelen zijn gerealiseerd en wat de gevolgen zijn voor hun eigen aanpak. Gesprekken met leerlingen, gesprekken tussen docenten, tussen schoolleiding en teams/secties, semigestructureerde leerlingenquêtes (bijvoorbeeld Challenge Day), observaties van docenten aangaande verschillende projecten/activiteiten rondom burgerschap en gesprekken met de ouderraad over projecten/activiteiten, vormen de input voor de evaluatie van het excellentieprofiel.

Alle geledingen (directie, teams, secties, ouderraad, et cetera) binnen de school schrijven op basis van deze evaluatieve gegevens (kwalitatief en kwantitatief) een onderdeel in het jaarverslag.

Deze brede evaluatie biedt aanknopingspunten voor verbeterpunten en nieuwe doelen in een nieuw meerjarenplan 2018-2022, waarbij burgerschapsvorming wederom een centrale rol speelt. Immers, de schoolleiding stelt zelf dat ze zeker nog niet klaar zijn met het proces.

Borging en Duurzaamheid

De verbeterpunten en doelen zijn de basis voor het meerjarenplan, verder uitgewerkt in een uitwerkingsdocument. De teams en vaksecties formuleren zelf hun jaardoelen. Deze 'bottom-up'-benadering zorgt er voor dat de verandering van binnenuit komt. De deskundigheid en belichaming van burgerschap bij docenten (het zit in de genen van de docenten) en een team dat jarenlang met elkaar werkt, versterken de borging van het excellentieprofiel. De medewerkers tonen het hart op de goede plaats en dragen de kernwaarden uit. De schoolleiding weet goed te luisteren naar het personeel om de duurzaamheid van het excellentieprofiel verder te garanderen. De school(leiding) heeft zich wederom voor vier jaar gecommitteerd aan het thema burgerschap in een nieuw meerjarenplan 2018-2022. Gezien de professionele kwaliteitscultuur en de vanzelfsprekende professionele verbetercultuur, zoals de Inspectie van het Onderwijs stelt in haar laatste rapport, zijn de voorwaarden voor duurzaamheid verzekerd.

Men legt de lat hoog, maar vmbo-brede ontwikkelingen kunnen soms leiden tot complicaties in de eigen werkwijze (zie bijvoorbeeld de invoering van passend onderwijs). Men bouwt sterk op de praktijkkennis van de medewerkers om in rust op allerlei onvoorziene ontwikkelingen te reageren. De school heeft een flexibel vermogen om vast te houden aan zijn doelen.

Ontwikkeling van het excellentieprofiel

Het excellentieprofiel van de school heeft een concrete en aantoonbare ontwikkeling doorgemaakt.

Ontwikkeling sinds toekenning vorige predicaat

Vanuit de vorige procedure zijn ondermeer stappen gemaakt in de begeleiding en de ondersteuning. Zo is het mentoraat versterkt, wordt in stappen het afleggen van de huisbezoeken ingevoerd, is de taak van de zorgcoördinator (zoco) is opnieuw beschreven. Ook zijn de vakgroepen duidelijk gepositioneerd. Ontwikkelingen rondom passend onderwijs en de vernieuwing van het vmbo hebben wellicht meer gezorgd voor herijking dan voor verdere ontwikkeling. Alhoewel de ontwikkeling van keuzevakken als robotica en sign, samen met de start van de techniekopleiding T&O toch genoemd kunnen worden, een doorontwikkeling van het aanbod binnen onze beroepsopleidingen.

Ten aanzien van de kwaliteitsborging schreef de jury:

“Met betrekking tot het derde punt van het excellentieprofiel, het werken aan de gestructureerde kwaliteitsborging, begrijpt de jury dat dit onder andere gebeurt via de interne audits, studiemiddagen en 24-uurssessies, waarin het team evalueert wat is bereikt en waar nieuwe doelen worden uitgezet. De jury vindt dit een prima aanpak, maar ziet deze aanpak niet specifiek als excellent.”

Doordat de structuur van jaardoelen en jaarverslagen met de vaste tussenevaluaties in de afgelopen drie jaar een duidelijke vorm heeft gekregen en ook zichtbaar is in de jaardocumenten, zijn wij van mening dat de school zich hier duidelijk verder in ontwikkeld heeft. Er is waargemaakt wat in 2015 een start had gekregen, bekend en gedragen binnen de school.

Inmiddels heeft ook een proces van evaluatie van onze jaardoelen en ons meerjarenplan 2013-2018 plaatsgevonden. Dit als basis voor ons nieuwe meerjaren schoolplan 2018-2022.

Over burgerschap schreef de jury:

“Het zal geen vak worden. De school wil proberen dit op alle mogelijke manieren terug te laten komen in projecten, in vakken en in andere activiteiten. Wat de school doet aan burgerschap, is al in kaart gebracht. De volgende fase is kijken wat er gemist wordt. De leerlijn burgerschap is in opbouw.”

Hier zijn we op door gegaan. Zoals eerder benoemd: nog geen eindresultaat, maar wel een duidelijk doorontwikkelde weg, met successen en resultaten die onderweg al behaald en benoembaar zijn.

Graag noemen wij de samenwerking met het project YETS, een basketball-project dat tweemaal per week een sportprogramma biedt aan vijftig van onze leerlingen. Een bijzonder programma dat zich richt op jongeren in een sociale achterstandssituatie. Naast sport zijn leerlingen volop bezig met sociale vorming en persoonsontwikkeling. Studio G is een enigszins vergelijkbaar initiatief dat zich met een eigen studio binnen de school richt op talentontwikkeling op het gebied van zang, rap en spoken word.

Verder zegt het juryrapport:

“De jury concludeert dat onder de teamleiders verschillend gesproken wordt over de cultuur en de openheid om elkaar binnen de teams meer aan te spreken op gedrag. Op dit punt kan de directie meer sturen op eenduidigheid.”

Samenhangend met deze signalering is de afgelopen periode de positie van de vakgroepen sterk ontwikkeld en centraal gesteld. Collega's werken in de locatie-overstijgende vakgroepen samen, ontwikkelen hun jaarplannen met gemeenschappelijke doelen. In het rooster zijn driejaarlijks momenten van collegiale consultatie ingeroosterd. Op deze momenten bezoeken collega's, met name binnen de vakgroep, elkaars lessen buiten hun eigen locatie. Dit gebeurt aan de hand van een zogenaamde kijkwijzer. Ook tijdens de organisatiedagen wordt nadrukkelijk 'locatieoverstijgend' samengewerkt. Bijvoorbeeld in het traject van het evalueren van de meerjarendoelen en het vormen van de nieuwe doelen.

De school heeft concrete en aantoonbare plannen om het excellentieprofiel verder te ontwikkelen.

Plannen voor verdere ontwikkeling

We zijn binnen de school doorggegaan met de thema's die ook in de afgelopen jaren benoemd waren. Aansluitend bij het oordeel van de jury in 2015, zijn we de afgelopen drie jaar duidelijk verder gegaan met het neerzetten van de kwaliteitsstructuur. Zie eerdere beschrijvingen.

Ook de ontwikkeling van het thema 'burgerschap' is verder gegaan. Via het schoolmeerjarenplan en de jaarplannen worden in het meerjarenplan de toekomstdoelen verwoord en maken we daar in de jaarplannen de concrete stappen in. Goed om te zien dat dit samenloopt met bijvoorbeeld de ontwikkelingen op ICT-gebied, het gebruik van de laptops in de bovenbouw en de ontwikkeling van een eigen digitale leeromgeving. Ook zijn ontwikkelingen als trajectklassen, het afleggen van collegiale consultatie, het taal- en rekendossier als natuurlijk verder gegaan en onderdeel geworden van de school.

Via de huisbezoeken en een veranderende aanpak van de oudergesprekken zetten we in op het vergroten van de ouderbetrokkenheid.

Met de gedachte zoals die ook in 2015 al voor het eerst werd benoemd, school met 'hoofd, hart en handen', is dit extra accent op sociaal maatschappelijke oriëntatie, via de leerlijn burgerschap ontstaan. We doen dit met een duidelijke heldere planning en een bewaakte kwaliteitsstructuur. Alleen zo kunnen we de lijnen bij elkaar en de doelen voor ogen houden.

Bevindingen jury over de ontwikkeling van het excellentieprofiel

De jury heeft kunnen constateren dat de school de aanbevelingen van de vorige jury ter harte heeft genomen. De geplande initiatieven om de leerlijn burgerschap verder uit te werken hebben geleid tot concrete ontwikkelingen, zoals de Challenge Day, Burgerschapsweken en vmbo-brede aanvraag van het excellentieprofiel. De verankering van burgerschap is daarmee weer een stap dieper in de organisatie doorgedrongen.

Doorgemaakte ontwikkeling

'Burgerschapsvorming moest dieper in de organisatie komen te liggen' volgens de directie. In lijn met haar eigen aanbeveling in het laatste juryrapport heeft de school zichtbaar gewerkt aan meer structuur als het gaat om burgerschap in termen van een herkenbare lijn. Uit de gesprekken met de leerlingen en ouders blijkt dat de ontwikkeling in de richting van burgerschapsvorming merkbaar en herkenbaar is. Er is een aantal factoren aan te wijzen die bijdragen aan deze herkenbare en merkbare ontwikkeling. De docenten stellen dat de directeur aan de basis staat van deze ontwikkeling ("Hij plant een zaadje en je pikt het op als team, geeft er je eigen draai aan, waardoor je je eigenaar voelt van het geheel"). Naast het gevoel van eigenaarschap bij docenten is de praktisch doordachte, zichtbare manier waarop de school aandacht biedt aan burgerschap en mensenrechten voor alle groepen binnen de school een factor, bijvoorbeeld de maatschappelijke stage, YETS-programma voor de sociaal zwakkere leerlingen, bezoek aan het Fort voor de Democratie voor leerlingen uit de entreeklassen en de praktijkweken zoals 'Gezond & Veilig'/'Taal en Burgerschap' en Challenge Day (3^e klassen). Daarnaast is de aangeboden structuur ("De school heeft wel een idee wat de leerling moet leren om samen te leven") kenmerkend voor een open pedagogisch klimaat ("Je gaat met een leerling in gesprek als hij iets verkeerd doet en straft hem niet meteen, samen leven moet hij leren") naar de duidelijkheid over visie van de school op burgerschap. De feedback die de school ontvangt van de ouderraad helpt bij het verduurzamen van activiteiten/projecten aangaande burgerschap.

Verdere ontwikkeling

In het nieuwe meerjarenplan en het uitwerkingsdocument 2018-2022 staat burgerschapsvorming hoog op de agenda. Concrete plannen uit het uitwerkingsdocument 2018-2022 zijn onder andere de invulling van en het uitwerking geven aan het groeidocument Burgerschap & Mensenrechten en het inrichten van Geuzencollege-Online ten aanzien van het thema Burgerschap. De school gaat hiermee verder op de gewenste koers, om leerlingen voor te bereiden op hun plek en verantwoordelijkheid binnen de maatschappij.

Externe gerichtheid en externe erkenning van het excellentieprofiel

De school is extern gericht en het excellentieprofiel van de school wordt extern erkend.

Externe gerichtheid van de school en externe erkenning van het excellentieprofiel

De school tracht zo open mogelijk te zijn in wat ze doet en hetgeen ze wil bereiken.

Regelmatig heeft dit geleid tot contacten rondom de beroepsgerichte programma's en de wijze waarop wij onderwijsondersteuning hebben georganiseerd. Dit gebeurt nog steeds. Bijzonder is om te zien dat er momenteel steeds meer externe contacten zijn ontstaan rondom zowel de thema's burgerschap als ook kwaliteit. Dat varieert van samenwerking met Amnesty International, de programma-uitwisseling met de Commissie Onderwijs 2032 tot presentaties aan andere schoolleidingen binnen de Lentiz Onderwijsgroep over onze kwaliteitsstructuur.

Onlangs is bijvoorbeeld ook aan twee regionale instellingen een presentatie verzorgd over de problemen die leerlingen ervaren vanuit de schulden en armoede problematiek van hun ouders. Dit terwijl een vertegenwoordiger van het regionale maatschappelijk werk aan onze collega's een informatiebijeenkomst verzorgde over deze materie en wat dit met mensen doet.

Burgerschap en sociaal maatschappelijke oriëntatie.

Samenwerking met bijvoorbeeld het College van de Rechten van de Mens heeft geleid tot een landelijke dag waarin diverse projecten werden gepresenteerd. Hier vanuit is een verder contact met Amnesty International ontstaan.

Amnesty International Nederland heeft in 2017 haar landelijke scholencampagne gestart vanuit het Geuzencollege met een realtime landelijke videoverbinding waarin de presentatie van een Finse gast aan onze leerlingen centraal stond.

In de Geuzenmaand, een regionale herdenkingsperiode, is het Geuzencollege actief in organisatie en uitvoering. Hetgeen leidt tot prestaties van onder meer de schoolleiding aan regionale groepen en medewerking aan plaatselijke herdenkingsbijeenkomsten in maart en mei.

Scholen kunnen leren op welke wijze wij dit proces van burgerschap hebben opgezet. Het gaat daarbij om het 'waarom' vanuit onze kernwaarden en de visie om school met 'hoofd, hart en handen' te willen zijn. We laten daarin ook zien welke stappen we gezet hebben en aan het zetten zijn. Bijzonder is dat waar wij in gemeente bescheidenheid vinden dat we nog een weg te gaan hebben. Andere scholen en organisaties vinden dat wij al ver zijn en erg veel doen. Een compliment waardoor we weten dat we op de goede weg zijn.

Kwaliteitscultuur en -borging

Vanuit de scholen binnen het bestuur van de Lentiz Onderwijsgroep hebben diverse presentaties over de school ons kwaliteitsbeleid plaatsgevonden. Dat heeft weer tot gevolg dat er audits en collegiale uitwisseling tussen deze scholen plaatsvinden op deelonderwerpen.

Hierbij kunnen wij de kwaliteitscyclus die wij hanteren inmiddels goed onder woorden brengen en laten zien aan de hand van de diverse documenten en processen.

Bevindingen jury over de externe gerichtheid van de school en externe erkenning van het excellentieprofiel

De school is sterk extern gericht en het excellentieprofiel van de school wordt extern erkend. De school steekt veel energie in het onderhouden van de relatie met de samenleving op lokaal en op regionale schaal. Zij ontvangt daarvoor veel erkenning. Niet alleen krijgt de school erkenning van collegascholen en andere onderwijsgrema, ook in haar contacten met stakeholders van haar projecten komt veel waardering naar voren. De jury vindt het van belang dat de school de verworvenheden van het excellentieprofiel communiceert, ook buiten het onderwijs. Het gaat hier immers om burgerschap.

Naar buiten treden

De school onderhoudt nauwe contacten met organisaties die vanuit hun oorsprong een bijdrage leveren aan burgerschapsvorming bij leerlingen. Verschillende organisaties (bijvoorbeeld het College van de Rechten van de Mens en YETS Foundation) roemen de school om zijn voorlopersrol als het gaat om burgerschapsvorming.

De school is proactief gericht op de rol die leerlingen in de samenleving (gaan) vervullen. Met de verplichte maatschappelijke stage (klas 1 en 2), de Goededoelendag -en actie en de week van de Duurzaamheid creëert de school besef van de wereld om de leerlingen heen. Ondanks deze initiatieven constateert de school dat er nog ruimte is om de externe gerichtheid verder te versterken (bijvoorbeeld door invoering van de netwerkborrel/stageborrel).

Leren van elkaar

De voorlopersrol zet de school momenteel in binnen het landelijke project Curriculum.nu voor het thema Burgerschap. De school is geselecteerd om in samenwerking met andere ontwikkelscholen mee te denken, ervaringen uit te wisselen en feedback te geven op tussenopbrengsten van de ontwikkelteams over dit onderwerp. Deelname aan Curriculum.nu past bij de kernwaarden betrokken, ondernemend en ambitieus van de school.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-Loket (voor vragen) 088 6696060

